

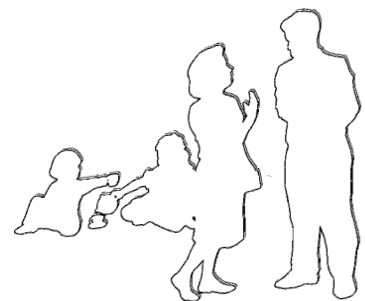
Šta naša zajednica treba da zna o
RAKU PROSTATE

Zajednički rad pravi našu zajednicu zdravijom

Šta treba da znamo o raku prostate?

1. Rak prostata je najčešća vrsta karcinoma u muškarca danas. Jedan od svakih pet muškaraca će dobiti rak prostate u toku njegovog života.
2. Preko 41,000 muškaraca će umrijeti od raka prostate svake godine. Bolji načini otkrivanja raka prostate i liječenje su pomogli muškarcima sa rakom prostate da žive duže.
3. Ako se rak prostate otkrije ranije liječenje je obično uspješno.

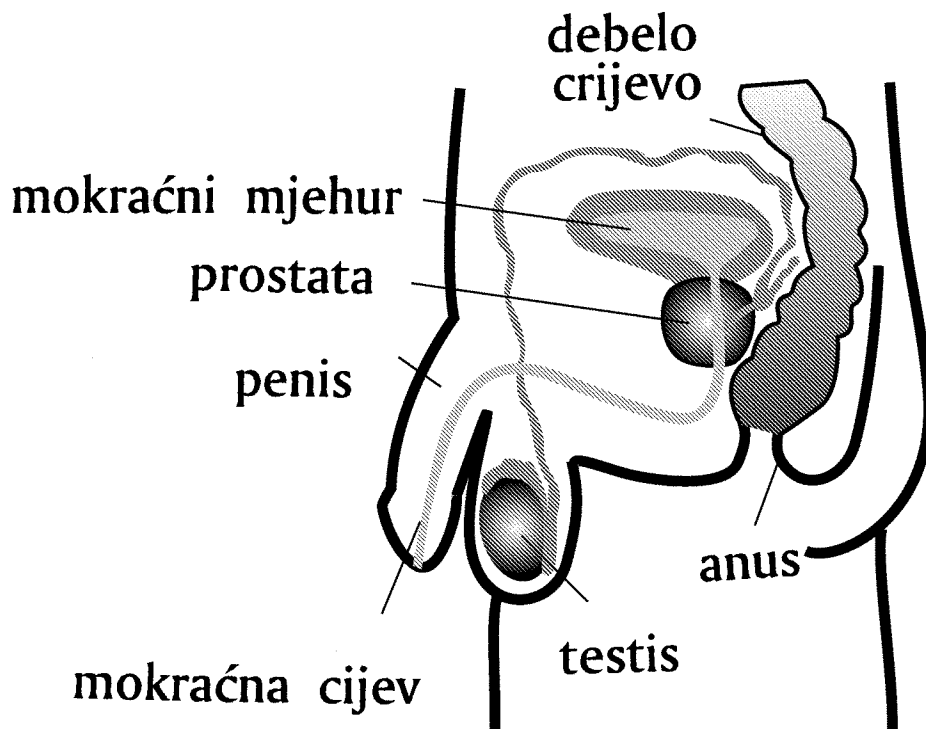

Šta je žlijezda prostata?

Žlijezda prostata je spolna žlijezda koja proizvodi tekućinu što nosi spermu.

Gdje je žlijezda prostata?

Žlijezda prostata je ispred crijeva i okružuje uretru ili cijev koja nosi mokraču iz mokraćnog mjehura (vidi sliku #1).

vidi sliku #1

Ko je u riziku?

SVI MUŠKARCI SU U RIZIKU
DA DOBIJU RAK PROSTATE!

Ti si u većem riziku ako si:

- crne rase
- preko 65 godina
- jedeš previše masnu hranu
- ako si radio duži period na zavarivanju i elektrolizi i ako si bio izložen metalu zvanom kadmijum
- ako je neko u porodici imao rak prostate
- Mnogi muškarci koji dobiju rak prostate nemaju nikakvih rizičnih faktora. Zapamti, ako si ti muškarac, onda si TI U RIZIKU od razvijanja raka prostate.

Šta su upozoravajući znaci od raka prostate?

Rak prostate obično NEMA upozoravajućih znakovova, ali ako ti imaš ijedan od ovih problema trebaš posjetiti svoga doktora odmah:

- ti imaš spor ili isprekidan mlaz mokrače
- teško ti je da počneš ili zaustaviš svoj mlaz mokrače
- trebaš da mokriš često i obično više u toku noći
- imaš krv u svojoj mokrači
- osjećaš bol i pečenje kada mokriš
- imaš bol što ide u tvoja leđa, zdjelicu, ili nadkoljenicu

ZAPAMTI: Ako imaš ijedan od ovih problem trebaš kontaktira svoga doktora ili kliniku što prije

Kako se otkriva rak prostate?

Tvoj doktor može otkriti rak prostate pipanjem prstom prostate kroz debelo crjevo. Ovo se zove raktalni pregled. Tvoj doktor isto može vađenjem krvi ustanoviti rak prostate. Ovo se zove PSA (prostate-spesifični antigen) krvni test.

Kada se trebaš javiti doktoru za otkrivanje raka prostate?

Svaki čovjek preko 50 godina treba godišnje posjetiti svoga doktora i obaviti raktalni pregled i PSA krvni test.

Mlađi muškarci sa rizičnim faktorima trebaju razgovarati sa svojim doktorom o raku prostate.

Šta slijedi ako doktor misli da ja možda imam rak prostate?

Ako doktor nađe nešto u toku pregleda ili krvnog testa, doktor će zahtijvati da uradi dodatne testove. Neki od ovih testova su rendgensko snimanje, ultrazvuk, i dodatno testiranje krvi. Doktor može uzeti mali isječak od žljezde prostate i pogledati ga mikroskopom. Ovo se zove biopsija.

ZAPAMTI: Ako tvoj doktor želi da uradi više testova, trebaš da mu se javiš kada ti on kaže. Ti ne moraš da imaš rak prostate ali to trebaš da znaš.

Šta ako testovi pokažu da ja imam rak prostate?

Ako testovi pokažu da ti imaš rak prostate, tvoj doktor će ti objasniti koji je najbolji način liječenja. Liječenje od raka prostate se može sastojati od operacije, ili upotrebe različitih lijekova protiv raka (kemoterapija). Ti i tvoj doktor možete odlučiti šta je najbolje za tebe.

ZAPAMTI: Rak prostate je najbolje liječen kada je otkrije rano. Ranije nađen rak prostate može da NEMA nikakvih simptoma. Rak prostate može biti otkriven ranije samo regularnim pregledima prostate na vrijeme.

Ti i tvoje zdravlje je bitno! Trebaš imati regularne preglede prostate zato što si ti bitan tvojoj porodici, prijateljima i zajednici.

Mali Rječnik

Biopsija: Mali isječak tkiva za mikroskopski pregled u kojem se mogu naći ćelije raka ako su prisutne. Biopsija je najvažnija procedura za dijagnozu raka.

Mjehur: Kesica smještena iznutar tijela ljudi i životinja, u kojoj se sakuplja otpadna tekućina prije nego što prođe kroz uretru, cijev koja nosi mokraću iz mjehura (vidi sliku #2).

Kadmijum: plavkasto-bjeli metal je obična supstanca koja se upotrebljava za pokrivanje metalnih objekata kao zaštitna površina.

Kemoterapija: Liječenje bolesti, kao što je rak sa lijekovima.

Žlijezda: Organ u tijelu koji proizvodi tekućinu koja se izbacuje u krv ili izvan tijela.

Prostata: Žlijezda koja je smještena na bazi mjehura kod muškaraca. (vidi sliku #2)

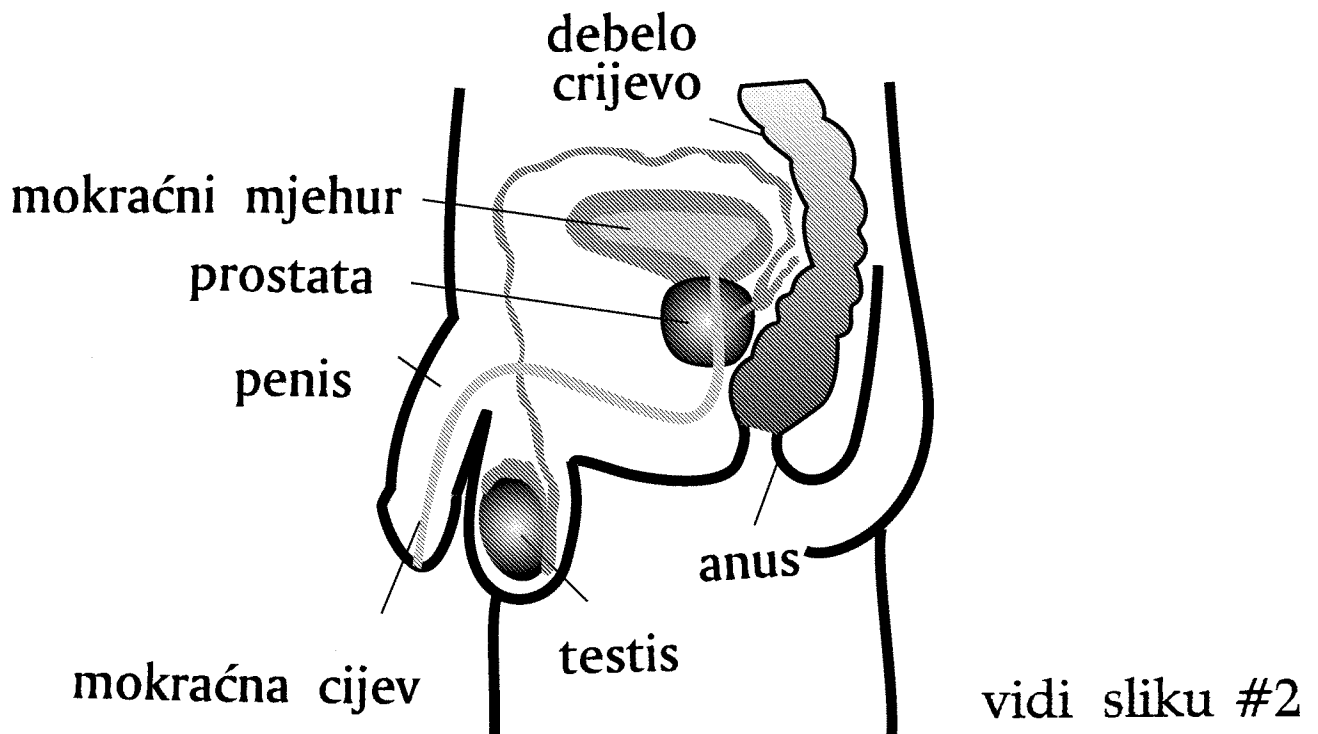
Sperma: Čelija proizvedena spolnim organima muškarca, koja obično pliva u tekućini, sjemen, i može da se sastane sa ženskim jajetom i proizvede novi život.

Rektalni Pregled: Pregled da doktor pipa prostatu kroz debelo cjevo (vidi sliku #2). Može se zvati i Digitalni (znači "prst") Rektalni Pregled.

Rizični Faktor: Sve što povećava šansu da se dobije bolest, kao što je rak. Na primjer, glavni rizični faktor za bolesti pluća je pušenje. Rizični faktor za rak prostate je dob preko 65 godina.

Ultrazvuk: Upotreba zvučnih talasa visoke frekvencije za pronalaženje tumora smještenog duboko u tijelu. Isto se zove i ultrasonografija.

Uretra: Cijev koja nosi mokraću iz mjehura (vidi sliku #2).

Original Text by:

Niccu Tafarrodi, Ph.D.
Donald Whipple Fox

Original Text Edited by:

Cesar Ercole, M.D.
*Assistant Professor
University of Minnesota*
David V. Taylor, Ph.D.
*Dean of the General College
University of Minnesota*

Illustrations by:

Nickdokht Torkzadeh
Nickdokht is a native of Tehran, Iran. She is a Graphic Designer at the University of Minnesota where she earned her MA from the School of Architecture. Her field of work is design, layout and graphics for print and interactive media.

Bosnian text translated and edited by:

Azra Durakovic, M.D.
Mohamed Durakovic, M.D.
Azra and Mahmoud are natives of Neum, Bosnia-Herzegovina.

This booklet was created in partnership
with the American Cancer Society.

